

МОЖЛИВОСТІ ФІНАНСУВАННЯ ПРОЕКТІВ ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНІ

Трипольська Г.С., к.е.н., ст. дослідн.

ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»

Київ

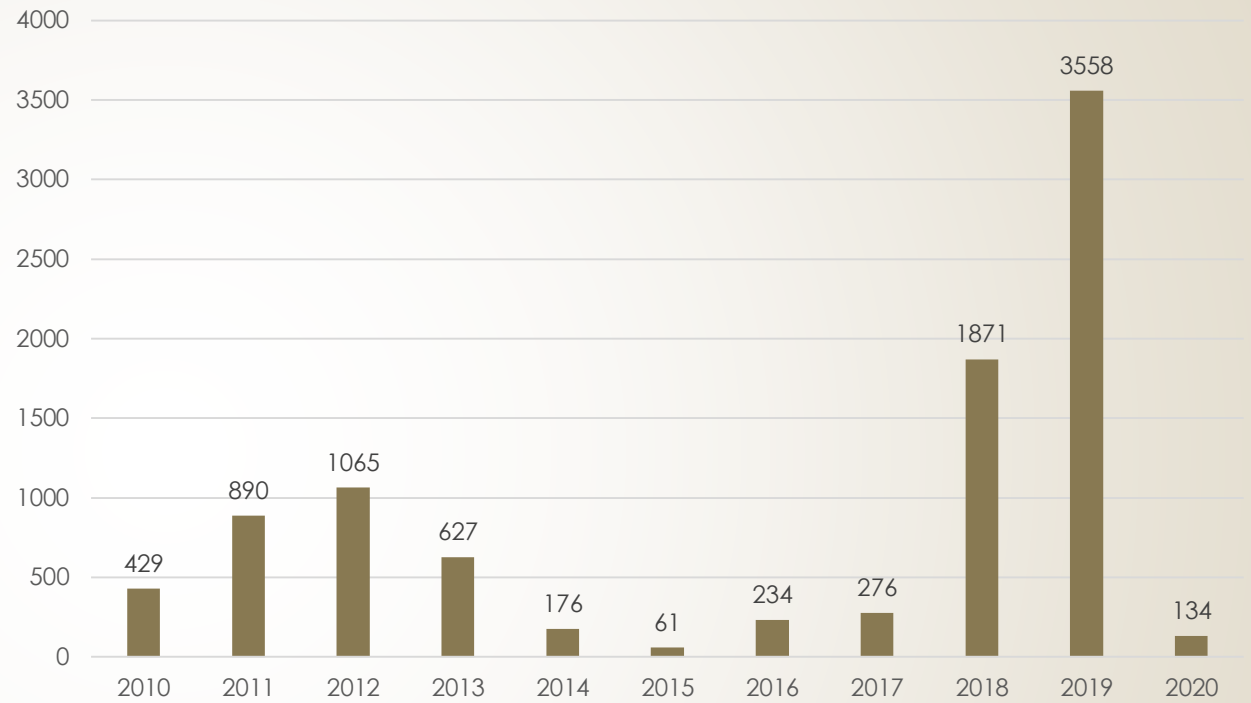
20-21 травня 2021 р.

-
- ▶ Україна перебуває в стані формування регуляторного середовища, сприятливого для інвестування в т. ч. у проекти відновлюваної енергетики, які є одним з фінансових елементів зеленої економіки.
 - ▶ Euler Hermes Global: Україна посідає найнижчий рейтинг з можливих (D4, high risk for enterprise). Економічний, політичний, комерційний та фінансовий ризик оцінюються як максимальні.
 - ▶ Навіть до проблем з виплатами за «зеленим» тарифом, в Україні була надзвичайно високою вартість капіталу: близько 16%. У країнах ОЕСР це значення не перевищує 10%.

Протягом 2009-2019 рр. у відновлювану енергетику України сумарно було інвестовано 9 млрд євро, з яких у 2014-2019 рр. інвестовано 5,4 млрд євро.

З усього обсягу кредитних ресурсів в кредитах для виробництва енергії з ВДЕ знаходиться не менше 2,5 млрд євро.

Близько 2 млрд євро, інвестовані міжнародними компаніями, були забезпечені гарантіями експортного кредиту від урядів інших країн

Інвестиції у ВЕС та СЕС у 2010-2020 в Україні, млн дол. США (без дСЕС) (Bloomberg NEF, 2021)

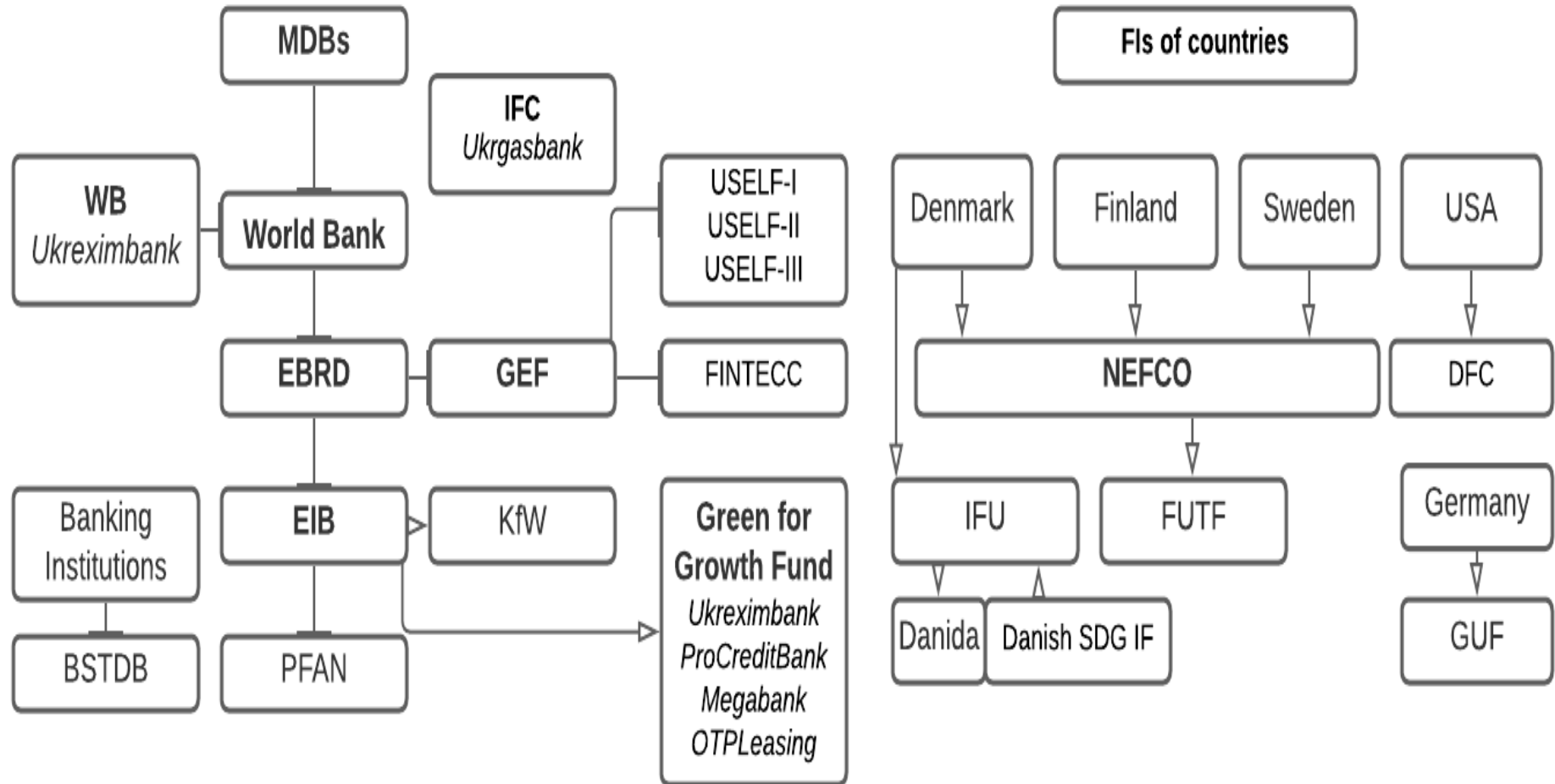
Варіанти отримання фінансування

- Кредитування за допомогою МФІ;
- Фінансування проектів з ВДЕ муніципалітетами;
- Добровільні об'єднання громадян;
- Безповоротна фінансова допомога.

Майбутні інструменти:

- Цінні папери;
- Механізм фінансування ВДЕ в рамках Зеленої Угоди.

Кредитування за допомогою МФІ

Фінансування проектів з ВДЕ муніципалітетами

- фінансування проектів з ВДЕ муніципалітетами шляхом державних програм:
 - реалізації проектів за кошти донорів;
 - банківське кредитування муніципалітетів.
-
- За допомоги ПРООН в Україні було розпочато пілотний проект «Розвиток та комерціалізація біоенергетичних технологій в муніципальному секторі в Україні».
 - Донедавна в Україні було лише дві регіональні програми, спрямовані на відновлювану енергетику: дешеві кредити на придбання обладнання для ВДЕ у Львівській та Житомирській областях.

Добровільні об'єднання громадян

Добровільні об'єднання громадян в енергокооперативи.

В Україні створено перший муніципальний енергокооператив у електрогенерації – Споживче Товариство «Сонячне місто» у м. Славутич (Київська обл.).

Також є ТОВ «Берездівський енергетичний кооператив» (Берездівська ОТГ, Хмельницька обл.). Кооператив купує у місцевих фермерів соломі, з якої виробляються брикети, якими опалюється школа.

Цінні папери та Безповоротна фінансова допомога

- ▶ *зелені облігації*: з 2018 р. і донині триває розробка вторинного законодавства.
- ▶ Наприкінці 2019 р. ДТЕК Renewables випустив власні зелені облігації, щоправда під юрисдикцією іншої країни, оскільки станом на період випуску відповідне вітчизняне законодавство було відсутнє.
- ▶ програма «Інноваційні Ваучери» діяла в Україні протягом 2017-2019 рр., і продовжена у 2021 р.

	Кінець проекту	Мікро-	Малі	Середні	Великі
UkrGasbank (via NEFCO and IFC)	2025	-	+	+	-
Danida		-	-	+	+
Finnish- Ukrainian Trust Fund (via NEFCO)	2021	-	+	+	-
Facilities for Cleaner Production (via NEFCO)		-	+	+	+
USELF (EBRD)		-	+	+	-
EIP (EBRD)		-	+	+	-
EU4Business (EBRD)		+	+	+	-
FINTECC (EBRD, GEF)					
World Bank	2022	-	+	+	-
European Investment Bank (EIB)		-	+	+	+
Green For Growth Fund (GGF) through the EIB and KfW Development Bank		+	+	+	+
Entrepreneurship Development Fund		+	+	-	-
BSTDB		-	+	+	+
DFC (ex OPIC)		-	-	+	+

Висновки

- ▶ Потрібно більше регіональних кредитних програм у галузі ВДЕ.
- ▶ Незважаючи на наявність економічних механізмів, фінансування проектів з біомаси досі не стало пріоритетом вітчизняних та міжнародних фінансових установ, тому необхідно розширювати державну підтримку в рамках існуючої підтримки агровиробників. ЄБРР визначив одним із своїх пріоритетів в Україні фінансування проектів у галузі біомаси.
- ▶ Технічна допомога фінансових установ є надзвичайно важливою, що частково долає проблему додатків недостатньої якості.
- ▶ Міжнародні фінансові установи є квазіполітичними організаціями, які також є найбільшими позичальниками уряду, тому описані програми позик, як очікується, продовжуватимуться і в майбутньому, але з вищими процентними ставками. Міжнародні фінансові установи вже відмовляються фінансувати проекти, що базуються на зеленому тарифі.
- ▶ Невирішена проблема оплати виробникам електроенергії з ВДЕ робить інвестиції у ВДЕ ще більш ризикованим бізнесом. Зміна законодавства значно збільшує так званий ризик країни, що має наслідком підвищення процентних ставок для подальших позик на найближчі 5-10 років.
- ▶ Чотири державні банки, через які фінансуються проекти ВДЕ, певною мірою перебувають у заручниках через часті зміни регуляторної політики. Тому продумане та передбачуване регуляторне середовище потрібно як ніколи раніше.

Дякую за увагу!

G.Trypolska@gmail.com